

Miloje nytkähti hereille ja ponkaisi samalla sekunnilla pystyyn. Hän oli nukahtanut kuitenkin. Ivo näkyi olevan yhä unessa nurkassa, mutta sitten Miloje jähmettyi, käsi veitsen kahvalla. Dejan ei näkynyt toisessa nurkassa. Huoneen keskellä oli useita melkein huoneen mittaisia korkeita hyllyjä peittämässä näkyvyyden huoneen läpi. Miloje mietti mitä tehdä. Jos hän kuiskaisi jotain, Dejan saisi tietää hänen heränneen. Eihän tämä välttämättä yrittänyt mitään, mutta, Dejan oli käyttäytynyt niin omituisesti viimeaikoina että Miloje ei luottanut häneen enää lainkaan. Miloje päätti ensimmäisenä hiipiä nukkuvan Ivon luokse. Hän asteli ääneti pojan luokse. Miloje kyyristyi pojan viereen, katsoen silmä kovana hyllyjen välikköön. Hän taputti Ivo hiljaa selkään jolloin tämä inahhti ja kohoittautui lattialta. Miloje katsoi häntä silmiin ja laittoi etusormensa suunsa eteen. Ivo nyökkäsi, nousi hiljaa kyykkyyyn ja otti veitsensä käteensä. Oli täysin äänetöntä. Dejan ei huonolla motoriikallaan voinut liikkua niin äänettömästi, joten tämän täytyi pysytellä paikallaan jomman kumman hyllyn takana. Miloje hiipi kyyryssä seinän viertä nähdäkseen hyllyjen väliin. Hän viittasi Ivoa seuraamaan. Pojasta voisi olla hänelle oikeasti apua jos hän joutuisi käsikähmään Dejanin kanssa. Ivoon Miloje oli alkanut vähitellen luottaa. Poika ei tuntunut kunnolla järkyttyvän mistään. Hyllyjen välissä ei ollut mitään. Silloin Miloje keksi että he voisivat koettaa toisenlaista taktiikkaa; he vetäytyivät takaisin takanurkkaan. “Dejan, oletko jo hereillä?”, Miloje huikkasi reippaalla äänellä. Hyllyjen takaa ei kuulunut mitään vastaista. “Dejan, oletko kunnossa?”, Miloje kysyi. Ei vielääkään vastausta. Miloje pudisti päätään Ivolle. He olivat uudelleen lähestymässä hyllyjä, kun Dejan osoitti elonmerkkejä. Taemman hyllyn takaa kuului liikkumisen ääntä. Rahinaa lähinnä, kuin joku ryömisi lattialla. Miloje pysähtyi odottamaan. Ääni jatkui, ja hetken päästä Dejanin käsi ilmestyi näkyviin hyllyn takaa. Miloje puristi veistään rystyset valkoisina. Nyt se hetki oli tullut, hän joutuisi tappamaan Dejanin. Käsi veti esiin pään. Dejan kääntyi katsomaan heitä. Hänen suustaan valui kuolaa, ja käsi toimi kouristuksenomaisesti, mutta hänen silmänsä olivat kirkkaat. Ne katsoivat heitä surumielisen näköisinä. Miloje havaitsi Ivon tärisevän vieressään. “Dejan ei ole vielä kuollut”, Ivo sanoi. “Älä lyö häntä vielä.” Dejanin kouristava suu vääntyi hetkeksi johonkin, mikä oli selvästi hymyn yritys. Se näytti irvokkaalta, mutta hänen silmänsä hymyilivät myös. Miloje oli hetken sanaton. “Dejan...”, hän sanoi sitten. “Sinä olet jo varmaan lähellä, mutta me emme luovuta. Jos tämä on bakteeritauti, antibiootit voivat auttaa.” Dejan sulki silmänsä. Niiden auki pitäminen oli selvästi suuri ponnistus. “Älä luovuta vielä”, Miloje sanoi. Dejanin pää painui lattiaan, hän selvästi vajosi takaisin tajuttomuuteen. Miloje istuutui lattialle. “Mitä me teemme nyt, Ivo?”, hän kysyi. “Jätetään Dejan tänne, teljetään ovi ja lähdetään etsimään lääkkeitä tai muita terveitä ihmisiä”, Ivo esitti. Miloje nyökkäsi. Hän nousi ylös ja taputti Ivoa olalle. “Sinulla on sisua, Ivo. Enemmän kuin minulla”, Miloje sanoi. “Me selviämme tästä kuule aivan hyvin.” Miloje käveli ovelle katsomaan miten käytävällä makaava ruumis jaksoi. Siellä se oli paikallaan. Liike oli lakannut tyystin, mutta jotakin muuta omituista siinä oli. Kuin se olisi kuihtunut hiukan, laihtunut tai kuivunut. Miloje yritti tihrustaa tarkemmin, mutta oven ikkunalasi oli sumea. Hän oli juuri avaamassa ovea, kun hänen mieleensä pälkähti ajatus. Ikkuna ei ollut ollut aiemmin lainkaan sumea. Hän päästi kahvan takaisin ylös. Lasia peitti käytävän puolelta jokin hieno jauhe. Kuin siitepöly. “Mikset avannut ovea?”, Ivo kysyi. “Tässä on nyt jotakin todella omituista”, Miloje sanoi. “Katso. Ikkunalasia peittää tuollainen siitepölyn näköinen jauhe.” “Niin. Mitä se on?” Ivo sanoi. “En tiedä, mutta minä luulen että se liittyy tuohon ruumiiseen ja tähän tautiin. Mitä ikinä teemmekin, emme saa koskea tai hengittää tuota.” “Se ei taida olla bakteeritauti, vai mitä?” Ivo kysyi hiljaa. “Ei”, Miloje sanoi. “Me emme taida enää ollenkaan palata tähän huoneeseen kun olemme lähteneet?” Miloje pudisti päätään. He seisoivat hetken siinä ääneti, Miloje katsellen ruumista käytävällä ja Ivo nurkkaa jossa Dejan oli aiemmin maannut. “Mitä teet Dejanin

kanssa”, Ivo lopulta kysyi. Juuri sitä Miloje oli miettinyt. “Teljetään tämä ovi joka tapauksessa”, hän vastasi. “Silloin hän ei ole vaaraksi kellekään muulle.” “Et aio, tuota, lyödä häntä veitsellä?”, Ivo kysyi. “En.” “Hyvä”, Ivo sanoi. “Jos hän vaikka parantuukin vielä.” “Niinpä”, Miloje sanoi hymyillen. 5. “Dejan, tilanne on nyt sellainen, että me lähdemme etsimään apua. Sinä olet jo liian heikko lähteäksesi mukaan, joten telkeämme oven niin että olet turvassa täällä. Kun löydämme apua, tulemme takaisin”, Miloje sanoi. Hän oli polvistunut Dejanin viereen. Dejan ei näyttänyt olevan tajuissaan, mutta Miloje halusi sanoa sanottavansa joka tapauksessa. “Saimme selville ettei se ole bakteeritauti”, hän jatkoi. “Onnea matkaan.” Miloje avasi huoneen oven aivan aavistuksen raolleen. Sitä ennen hän oli sitonut huivinsa suunsa eteen. Oven sai lukkoon niin että se aukesi vain sisäpuolelta. Kuinka hölmöä että he olivat olleet koko yön tässä ovi auki, vaikka sen olisi saanut lukkoon. Miloje napsautti oven lukkoasentoon. “Nyt”, hän sanoi Ivolle. Miloje veti oven auki, ja juoksivat ovesta ulos. Miloje oven perässään kiinni, ja sitten he jatkoivat vasemmalle kohti L-osastoa ja pysähtyivät vasta kun pääsivät seuraavien palo-ovien toiselle puolelle. Ivolla oli hänen T-paitansa suunsa edessä. Hän aikoi ottaa sen pois, mutta Miloje sanoi: “Älä. Tuota siitepöly-itiötä voi olla ihan missä vain. Sen näkee vain kun sitä on todella paljon.” Miloje ja Ivo etenivät läpi tyhjien käytävien ja salien. He olivat jo todella lähellä L-osaston reunaa eli paikkaa jonne kaikki sotilaat olivat tietävästi menneet. L-osasto oli kaukana alueesta johon kaikki evakuoitavat oli koottu, mutta se oli valittu äärirajaksi siksi, että se päättyi erinomaiseen puolustusasemaan. Seuraavaan osastoon meni vain yksi betonitolppien varassa ilmassa kulkeva käytävä. Se oli ollut helppo linnoittaa ja sulkea tehokkaasti. Kunnes lopulta se oli pettänyt. Miloje näki heidän edessään puolustusaseman. Leveä käytävä oli tukittu huonekaluista ja muusta romusta kasatuilla valleilla, sitten pitkä väli tyhjää ja toinen valli jonka takaa eläimet oli ammuttu tuolle vallien väliselle vyöhykkeelle. Miloje katseli valleja surumielisenä. Ne olivat hyväkuntoiset, kuin mikään ei olisi varsinaisesti päässyt läpi. Sitten se ajatus iski hänen päähänsä. Ei puolustusasema ollut pettänyt. Ei täällä ollut tapahtunut mitään läpimurtoa. Eläinten ruumiit. Niitä ei oltu kerätty pois niinkuin muualla, koska täällä sen ei oltu katsottu olevan tarpeen. Miksi turhaan koskea mahdollisesti jotakin vaarallista levittäviin ruumiisiin? Niinpä, mutta ne olivat saaneet jäädä makaamaan vallien väliin. Makaamaan, nykimään ja näivettymään, sekä levittämään tuota harmaata pölyä. Se kriisi mikä oli saanut L-osaston murtumaan, oli ollut varmasti se että ensimmäinen sairastapaus oli edennyt viimeiseen vaiheeseen. Siihen, jonka Milojen puukottama mies oli saavuttanut. “Tuonne on turha mennä”, Miloje sanoi. “Siellä on varmasti sitä pölyä. Kokeillaan muita ovia, täytyy täällä L:ässä joku olla...” He lähtivät hitaasti palaamaan takaisin päin, nyt tutkien huoneita heidän edetessään. Yksi ovi oli lukossa, mikä oli sinänsä hyvä merkki. Miloje koputti siihen, mahdollisimman terävästi ja monta kertaa, jotta se vaikuttaisi mahdollisimman ihmismäiseltä koputukselta. Tässäkin ovessa oli kyllä ikkuna, mutta siitä ei näkynyt mitään erikoista. Ikkunaan ilmestyi miehen kasvot. Ne olivat parrakkaat, ja leveähköt. Kun hän näki Milojen, hän hymyili. “Miloje!”, kuului oven tukahduttama huudahdus. “Päästä meidät sisään, Djordje”, Miloje sanoi. Djordje avasi oven, ja sulki sen pikaisesti heidän jälkeensä. “Onko täällä siitepölyä?”, Miloje kysyi. “Onko täällä mitä?” Djordje sanoi. “Sitä pölyä mitä ruumiit levittävät”, Miloje sanoi. Djordje muuttui kasvoiltaan harmaaksi. “Mitä sinä tarkoitat?”, hän sanoi. “Eläinten ja sairaitten ruumiit levittävät jotakin itiöpölyä, ettekö te tienneet?”, Miloje kysyi. “Sitäkö se oli”, Djordje sanoi hitaasti. “Sitäkö se pöly oli... Me olemme kaikki hengittäneet sitä vaikka kuinka. Sitä oli täällä L:n liepeillä alusta lähtien. Varmaan jo ennen kuin me tulimme tänne.” Miloje vastannut heti mitään. “Meitä on täällä viisi, kolme tervettä ja kaksi sairasta”, Djordje sanoi hetken kuluttua. “Toinen sairaista on vielä ihan ok, toinen aika huonossa kunnossa.” “Joko te

tiedätte mitä tapahtuu kun sairaus etenee loppuun asti?”, Miloje kysyi. “En ole varma. L:n asemat kyllä romahtivat kai siksi, että joku sairas sotilas muuttui aggressiiviseksi. Olimme apuvoimia asuinosastolta, emme koskaan ehtineet varustukselle asti.” “Minäpä kerron”, Miloje sanoi hiljaa. “Sairaat yrittävät tappaa ihan kaikki. Ja kun he itse kuolevat, he levittävät tuota pölyä.”